

ОСОБЛИВОСТІ МОДИ НАРОДІВ АФРИКИ

Мода постійно змінюється, звертаючись до фольклору народів світу. Останнім часом африканські народні традиції в зачісках значно впливають не тільки на європейську, а й світову моду. Ще на початку 80-х років XX ст. у зачісках з'явилося «віяння» Африки. Надзвичайно популярною стала хімічна завивка «афро». Дрібні кучері укладали в формі кола. Деякі стилісти називали цю зачіску «Анжела Девіс». Подібна зачіска мала багато модифікацій, тому тривалий час була у моді. На-

а

б

прикінці 90-х років XX ст. виникла мода на африканські дреди, кіски, збите волосся (рис. 7.51).

Африканське сучасне плетіння волосся стало дуже складним, фантазійно-вигадливим і одночасно привабливо-гарним (рис. 7.52 а, б).

Рис. 7.51. Сучасні зачіски (дреди, кіски) в стилі африканського

Фольклору

Яка ж основа африканської привабливості? Може це екзотична самобутність або історичні особливості різних народів Африки? Так чи інакше, а з давніх-давен африканські жінки використовували своєрідні матеріали для прикріплення «зачісок-капелюхів» чи «зачісок-шоломів». Для цього використовували глину, жир, кізяки, сечу. Зверху зачіску прикрашали мушлями, пір'ям, камінцями, гілками рослин. Жінки надзвичайно дбайливо ставилися до таких споруд, навіть спали на спеціальних підставах для голови. Щоб у такій зачісці не завелися дрібні комахи, волосся додатково змазували олією і втирали вапно.

Різні народи Африки мають свої ідеали краси, але загальні риси у чоловіків зводяться до сміливості, витривалості, спритності. Вони повинні були також уміти гарно співати й танцювати. Африканські жінки врівноважені, привабливі, працьовиті. І хоча у народів Африки багато спільних рис, у багатьох із них збереглися свої індивідуальні особливості.

В Ефіопії жінки коротко стрижуть волосся, прикрашають себе великою кількістю браслетів, намиста, сережками. У жінок племені сурма була популярною деформація вух і нижньої губи, в які вставляли диск. Його поступово збільшували залежно від віку дівчини. На початку зародження цієї традиції

деформація означала каліцтво. Таким чином жінок захищали від зазіхань чоловіків інших племен. Поступово до цього звикли і така «прикраса» стала обов'язковою в племені сурма (рис. 7.54 а, б).

Рис. 7.53. Зачіски, прикраси та вбрання чоловіків: а — національний танок племені того; б — строкате вбрання

Чоловіки на голій голові залишали невеликий пучок волосся. Тіло

розмальовували татуванням і фарбуванням, у малюнках переважали риси.

а

б

Ангольські жінки прикрашають себе екзотичною зачіскою. Над чолом виголюють тім'я та скроні, а з маківки на обидва боки спускають дрібно заплетені кіски. Ангольські красуні прикрашають шию великою кількістю намиста таким чином, що воно нагадує святковий ошийник (рис. 7.55).

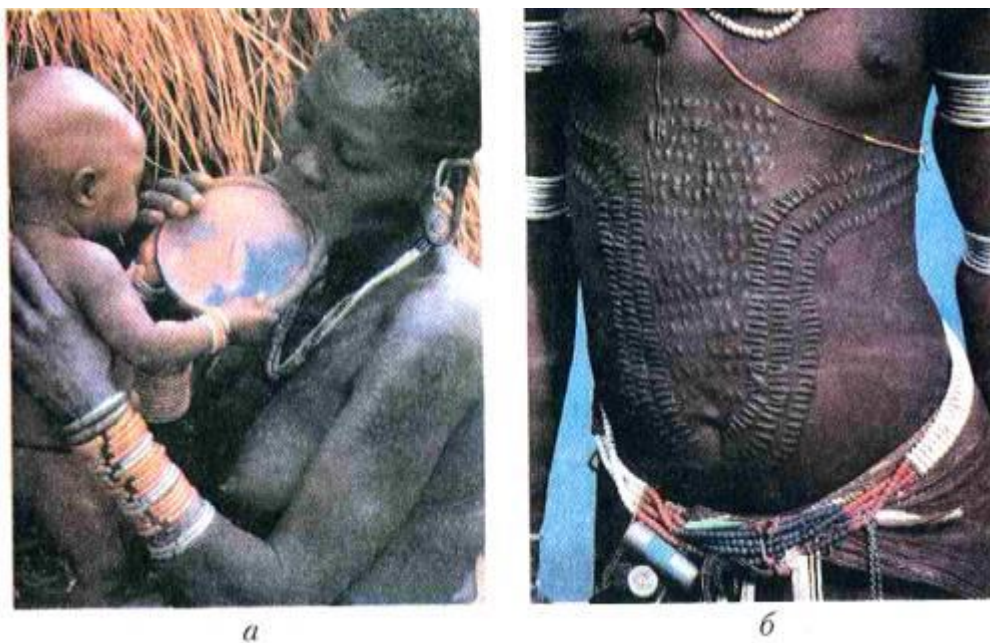
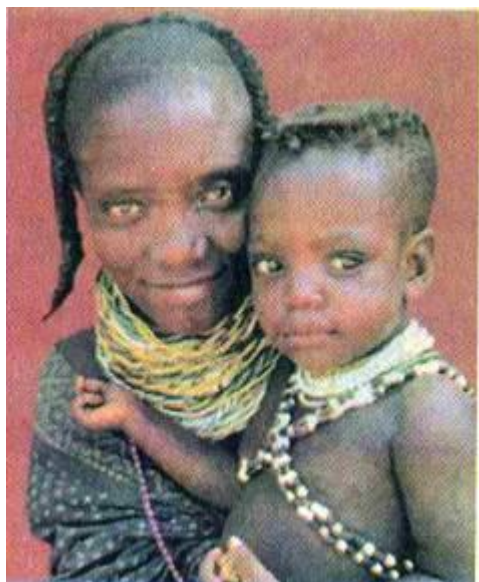

Рис. 7.54. Особливості моди племені сурма:

а — деформація вух і нижньої губи у жінок;

б — татуювання тіла майбутньої нареченої

Рис. 7. 55. Зачіска та прикраса ангольської жінки

У Намібії жінки віддавали перевагу головним уборам, під якими ховали пишне волосся. Головні убори роблять із кольорової тканини, доповнюють брошками. Такі головні убори нагадують щось середнє між тюрбаном і капелюхами середньовічної доби (рис. 7.56).

Жінки з племен малинке (Малі) віддають перевагу золотим прикрасам, які кріплять на намисто, головні убори, сережки, браслети (рис. 7.57).

І якщо в повсякденному житті африканці здебільшого носили сплетене або коротко стрижене волосся, то на свята вони прикрашали себе вигадливо, додаючи до свого образу різні дрібнички, амулети, розмальовки на тілі та татуювання (рис.

7.58).

Взагалі жіночі зачіски порівняно з чоловічими виглядали не такими вигадливими, але не менш оригінальними. Зустрічалися жіночі зачіски з голеними проділами у вигляді кола або борізд або все волосся було вистрижене. Жінки заплітали велику кількість кісок, які стирчали в різні боки, неначе промені, плелися по колу, закручувались у джгути, укладались у вигляді великої джгутоподібної петлі тощо.

Рис. 7.56. Головні убори жінок Намібії

Мистецтво плетіння та закручування волосся

наслідувалося з покоління в покоління. У деяких племенах існували навіть професійні перукарі-лікарі. Вони мили і розчісували волосся великими дерев'яними гребінцями.

У племені ренділі жінки носили зачіску, що нагадувала дуже великий гребінь півня. Починалася зачіска на потилиці і закінчувалася над чолом. Цю зачіску жінки носили від дня народження й до зрілості сина.

Африканські жінки намагалися випрямляти своє дуже закручене волосся за допомогою гарячих ножів. Фарбували волосся за допомогою глини, соків рослин.

В африканських племен існувала зачіска вдови. Якщо у родині помирав батько, тоді жінка носила дуже просту зачіску із закрученого в пучок волосся, який покривали тканиною.

Дитячі зачіски були дуже прості: дівчаткам і хлопчикам волосся стригли, залишаючи на тім'ї невеликі пучки, що стирчали. Дівчата та юнаки заплітали дрібні кіски, укладаючи одну до одної дуже щільними рядами.

Інколи й чоловіки повністю голили голови.

В Ефіопії у чоловіків можна було побачити зачіски, що нагадували голову павіана, який вважався священною твариною. Волосся збивали у форму шолома і прикрашали. Деякі чоловіки робили від чола до шиї по центру вигадливі валики діаметром до 10 см. їх вкривали курячим послідом та попелом.

Рис. 7.57. Прикраси жінок племен малинке (Малі) прикраси, зачіска та розмальовування шкіри

Рис. 7.58. Жіночі святкові прикраси, зачіска та розмальовування шкіри

У Південній Африці чоловіки розділяли волосся на дві частини, скручували його в джгути, які спрямовували вниз, догори, вліво або вправо. У деяких випадках ці зачіски нагадували роги буйволів, биків, яких люди намагалися наслідувати.

У Західній Африці чоловіки створювали зачіски протягом декількох місяців, користуючись глиною, тваринним жиром, попелом. Ці «витвори» мистецтва нагадували широкі капелюхи. До свого волосся вони додавали середину листка пальми, мох.

Більш вишуканою була зачіска, що нагадувала гілку винограду. При цьому пасма волосся скуповджували в невеликі кульки, скріплюючи їх попелом, горіховою олією, додатково прикрашали мушлями, мідними пластинами, гудзиками, пір'ям птахів.

Чоловіки племен туркана зверху на голові ліпили з глини корж і вставляли в нього пір'я страуса. Вони вважали, якщо на голові не буде цієї споруди, то вітер і сонце виб'ють із неї все, що духи вклали. Щоб корж не зменшувався, до нього весь час додавали нові прошарки глини. Чоловіки також носили на кінці списа зроблені з дерева підголівники для збереження цієї дивної зачіски. Підголівники прикрашали різьбленням, малюнками, шкірою.

Цікавою була чоловіча зачіска африканського племені боран, яка нагадувала їжака. Змазане смолою, оформлене у вигляді голок волосся стирчало у різні боки. Посередині голови волосся було коротшим, з боків — довшим. Час від часу його підбивали дерев'яними паличками або гребенем, надаючи зачісці круглої форми. Поверх такої зачіски надівали тканину, формуючи її в чалму. В результаті утворювалася велика куля. Зустрічалися зачіски з горизонтальними та вертикальними проділами, підстриганням волосся, різноманітними малюнками.